

prædicamento substantia, est substantia; sed non omnis motus est actio, ergo motus præcisè non ponitur in prædicamento actionis, idemque facies argumentum, vt ostendas non ponit in prædicamento passionis: Item nec motus est aliquid indifferens, seu genus ad prædicamentum actionis, & passionis; nam vt dicimus statim, motus pertinet etiam ad aliquod aliud prædicamentum, quam ad prædicamentum actionis, & passionis; nec ponitur in prædicamento sui mobilis, quia motus se habet ad mobile, sicut accidens ad suum subiectum: sed accidens non ponitur in prædicamento sui subiecti, ergo motus non collocatur in prædicamento mobilis: mobile autem vocamus, quod est subiectum motus, & formæ acquirendæ v. g. aqua respectu calefactionis dicitur mobile, quia aqua mouetur, id est transit à non calida ad calidam, calor vero dicitur forma acquisita, in quantum est in suo termino, nempe in aqua, ipse vero fluxus præcisè sumptus, quo mediante calor producitur in aqua, dicitur motus.

Verum quia dictum est motum non pertinere ad unicum prædicamentum, superest videndum ad quænam reducatur prædicamenta.

Respondeo cum communione motum Physicum, & proprium ad tria tantum prædicamenta reduci, nempe ad prædicamentum quantitatis, vocatürque motus augmentationis, & decretionis; ad prædicamentum qualitatis, dicitürque motus alterationis, quæ duplex est, una perfectiva, & altera destructiva: Perfectiva est, quā acquiritur aliqua perfectio in subiecto: Destructiva, quā destruitur: demum pertinet motus ad prædicamentum ubi, & dicitur motus localis, qui est acquisitionis, seu fluxus ad ubi.

Responsio est aperte Aristotelis tertio Phys. dicentis tantummodo ad illa tria prædicamenta fieri motum, probari potest ex fundamento Aristotelico, videlicet quod verus motus non fiat, nisi inter contraria, & inter habitia latitudinem: supposito ergo quod fiat motus inter illa, & tantum inter illa, sit istud argumentum: Contrarietas, & latitudo repertur in quantitate, ubi, & qualitate, ergo ad illa tria datur motus, de quantitate pater; nam quantitas minor est contraria quantitatiori, licet non ita propriæ contrarietate, sufficiunt tamen ad motum: in qualitate vero reperitur propriissime contrarietas, frigus enim propriissime contrariatur calori, albedoque nigredini; ubi quoque aliqualem habet contrarietatem; nam est ubi sursum, deorsum, sinistrum, dextrum, &c. sed quod ad alia prædicamenta non detur propriæ motus, probatur, & primò de substantia; quia substantia nihil est contrarium, & substantia, cùm sit indivisibilis secundum communem opinionem acquiritur in instanti, ergo non per motum successuum: ad relationem item non datur motus, vt communiter loquuntur Philosophi, nisi ratione sui fundamenti, de ceteris quoque prædicamentis patet: deinde constans est hæc Aristotelis sententia ad tria tantum prædicta prædicamenta dari motum Physicum, & successuum, dumque Aristotle quarto Physic. dicit generationem substantialem esse motum, debet intel-

ligi nomine generationis totum aggregatum, seu dispositiones præviae ad generationem substantialem.

Partitio II.

De Subiecto Motus.

Diximus aperiendo statum disputationis, quibusnam in locis agerent Physici de motu? quare neque in hac, neque in alijs partitionibus immorabitur in citandis locis, & auditoribus, nisi dum occurrent speciales opiniones.

Iraque de subiecto motus quodnam sit queritur in præsentis, cùm enim omne accidens debet habere subiectum, & motus sit quoddam accidens, necesse est, ut subiectetur alicubi, nempe aut in mouente, aut in mobili, vel termino: iam diximus mouens esse illud, quod efficit motum, mobile vero est illa res, que mouetur, Terminus est id, quod acquiritur per motum: Ignis v. g. calefaciens est mouens; aqua, quæ calcit, est mobile: calor productus est terminus: fluxus vero ille, quo acquiritur calor, est motus, de quo nunc dubitatur, in quoniam ex illis subiectetur.

Constat est opinio omnium Philosophorum de motu augmentationis, & alterationis, quod subiectetur non in mouente, neque in termino, sed in mobili. Probatur primo, quod non in mouente, quia illud, in quo est motus, debet moueri per motum: sed aliquod mouens non mouetur per motum, quem efficit. Deus enim mouet, & tamen non mouetur, at si motus esset per se in mouente, omne mouens deberet moueri: nec est in termino, quia motus non est in eo, quod nondum est, at terminus nondum est, quando est motus, ergo motus non subiectetur in mouente, nec in termino, ergo est in mobili.

Probatur secundo: Motus est in eo, quod mouetur: sed mobile mouetur, ergo motus est in mobili, & de motu augmentationis, & alterationis conuenienti inter se authores.

Disceptatio est tantum inter illos de motu locali; nam Soncinas quinto Metaphys. q. 4. & Ariminensis in secundo distinet i. q. 4. art. 4. volunt subiectum motus localis esse ipsum aerem circumstantem, non autem ipsum mobile, aut terminum, torrens tamen Philosophorum est in contrarium, cum quo sit.

DECISIO.

Resolutio: Etiam motus localis subiectatur in mobili. Probatur primo: Motus, cùm sit terminus fluens, debet subiectari in eo, in quo subiectetur terminus: sed terminus motus localis subiectetur in mobili, ergo & motus localis, at terminus autem motus localis est ipsum ubi, at ubi subiectetur v. g. in ipso homine acquirente tale ubi per motum localem, ergo motus localis subiectabitur in ipso homine, qui mouetur loca- liter.

Secundo: Fiat motus localis in vacuo, ille motus non poterit subiectari in aere circumui- cino, sed tantum in mobili, nempe in eo, quod mouetur per tale vacuum; sed cùm omne accidens, quale est motus, debeat subiectari in alijs quo subiecto, nec sit ibi aliud subiectum, quæ mobile,

*Num. 3.
Modus alterationis & augmentationis subiectetur in mobili.
Prob. primò.*

*Num. 5.
Quid triam motus localis sit subiectetur in mobili.*